

Rekeningen betalen

Wat je niet op school leert over je eigen geld

Auteurs: Ingrid de Boer en Michael Bilardie

Hoe gebruik je dit boek?

Je kan het boek uitprinten en hoofdstuk voor hoofdstuk doorwerken. Dan kom je alles tegen wat je nodig hebt om in Nederland mee te doen met de economie.

Je kan het boek ook gebruiken om informatie die je nodig hebt op te zoeken.

Maar het is vooral een boekje dat je leert wat je op moet zoeken en waar je het kan vinden. Als je niet weet dat iets bestaat, kan je er immers niet naar zoeken.

De regels in Nederland veranderen nogal eens. Daarom hebben we ervoor gekozen om een e-book te maken. Als er veranderingen zijn, proberen we die zo snel mogelijk aan te passen.

Mis je iets? Vind je een fout? Hebben we een verandering gemist? Linkje gebroken? Laat het ons weten! Ons mailadres is: info@hoek6.nl

‘Rekeningen betalen’ is voor het eerst geschreven op: 26 april 2022 en voor het laatst bijgewerkt op 7 juli 2026

Inhoud

REKENINGEN BETALEN	1
HOE GEBRUIK JE DIT BOEK?	2
INHOUD	3
INLEIDING	6
H1. HET BELANGRIJKSTE REGELEN!	7
DigiD	7
DE BERICHTENBOX.	7
DIGID MACHTIGING	8
EEN BANKREKENING	8
H2. AAN DE ENE KANT: JE INKOMSTEN.	10
STUDIEFINANCIERING.	13
ONDERNEMEN	14
UITKERINGEN	15
WW (als je werkloos wordt)	15
WIA (na ziekte)	15
Participatie uitkering.	16
Speciale bijstand.	17
Wajong	17
TOESLAGEN	18
BIJZONDERE INKOMSTEN	20
Giften en erfenissen	20
Bijverdienen	20
Beleggen, verhuren, rente,	21
Zwart werken.	22
Snel geld verdienen	22
Gokken en crypto currency.	23
H3. AAN DE ANDERE KANT: JE UITGAVEN.	24
VASTE UITGAVEN	24
KOSTGELD	25
VERZEKERINGEN.	26
VERPLICHTE VERZEKERINGEN	27

Auto of motor.	27
Ziektekosten	27
WA of aansprakelijkheidsverzekering.	28
VRIJWILLIGE VERZEKERINGEN.	28
Opstalverzekering	29
Glasverzekering	29
Inboedel.	29
Uitvaart	30
levensverzekering	30
Ongevallenverzekering	30
Rechtsbijstandverzekering.	30
reisverzekering	31
annuleringsverzekering	31
VARIABELE UITGAVEN.	31
Grote aankopen	32
Onderhoud aan je huis en tuin	33
Zorgkosten	33
Je huisdieren	34
Leuke dingen	34

H4. HOE KOM IK AAN ... WERK EN EEN HUIS **35**

MANIEREN OM EEN BAAN TE VINDEN	35
WERK VINDEN DOOR JE STAGE	35
WERK VINDEN VIA JE NETWERK	35
WERK VINDEN VIA DE KRANT OF EEN BANENSITE	36
SCHRIJF JE IN BIJ EEN UITZENDBUREAU	36
SLUIT JE AAN BIJ EEN DETACHERINGSBUREAU	37
WERKEN MET EEN BEPERKING	37
'IK WIL DIE BAAN!': SOLLICITEREN	39
SOCIAL MEDIA	39
JE MOTIVATIEBRIEF EN JE CV	40
JE NIEUWE ARBEIDSCONTRACT	41

H5. HOE KOM IK AAN EEN HUIS? **42**

HUREN	42
Woningbouw stichting	42
Huren van een particulier	44
Studentenkamers	45
KOPEN	46
ANDERE MANIEREN	47
Anti-kraak	47
Camping, camper of vakantiehuisje.	48
Huis-sitting	49
Leger des heils, daklozen opvang	51

ETEN KOPEN	52
VERSCHILLENDE SUPERMARKTEN VERGELIJKEN	52
MAAK EEN WEEKMENU	53
WAT HEB JE NOG MEER NODIG?	53
GROTE AANKOPEN, ZOALS JE WASMACHINE	54
VERGELIJKEN	54
VERZEKERING	55
JOUW RECHTEN ALS KLANT	55
JE RECHT OP BEDENKTIJD	55
GARANTIE	56
MEER EUROPESE EN DUS OOK NEDERLANDSE RECHTEN	57
INCASSOKOSTEN EN DE DEURWAARDER	57
ANDERE HULP BIJ ONGELUKKEN	59
CONSUMENTENBOND	59
OMBUDSMAN	59
ANWB	59
ROVER.NL	60
VAKBONDEN	60
HET JURIDISCH LOKET	60

Inleiding

‘De economie’ is alles wat er in een land gebeurt op het gebied van diensten, goederen en financiën.

Kortom: economie gaat over geld.

Over economie valt veel te vertellen. Je hebt de wereldeconomie, bedrijfseconomie, de landseconomie, mini en macro-economie, de nieuwe economie en nog veel meer. Neem een land, bedrijf of groep en je kan de economie van die groep beschrijven. Zelfs in de games die je speelt kom je economie tegen.

Sommige mensen studeren economie. Zij proberen dan te begrijpen welke financiële keuzes mensen maken en hoe een land, groep, bedrijf of een persoon aan geld komt en waar ze het aan uitgeven.

Dit boek gaat over jouw persoonlijke economie. Wat moet je weten en kunnen om in Nederland goed om te gaan met geld? Hoe kom je eraan, waar geef je het aan uit en wat moet je doen als je problemen tegenkomt.

H1. Het belangrijkste regelen!

DigiD

Voor we iets anders doen: heb jij al een DigiD?

Met je DigiD kun je veel dingen bij officiële instanties regelen. Je kan ermee inloggen bij de SVB bank voor je studiefinanciering, mijngezondheid.net, je ziektekostenverzekering en nog veel meer. Kortom: met je DigiD laat je zien wie je bent op internet. DigiD is erg handig. Je kan je belastingaangifte doen, opzoeken welke vaccinaties je hebt gehad, met de overheid praten en een afspraak bij de gemeente maken. Zonder DigiD moet je bellen, soms je paspoort komen laten zien en hierdoor zijn je gegevens minder goed beschermd.

Je kan jouw DigiD online aanvragen via de link die onderaan dit stukje staat. Je hebt je burgerservicenummer nodig om de aanvraag te doen. Je krijgt dan een brief met een inlogcode. Die brief wordt gestuurd naar het adres waar je volgens je BSN-nummer ingeschreven staat. Zo weet de overheid zeker dat jij en niemand anders de code krijgt. Na de eerste keer inloggen kan je voortaan inloggen via een app op je telefoon of met een sms code op je computer.

<https://www.digid.nl/digid-aanvragen-activeren/>

De berichtenbox.

Veel post van de overheid krijg je via de post. Gelukkig kan je er ook voor kiezen om de post digitaal te krijgen. Om te voorkomen dat jouw overheidspost wordt gehackt, stopt de overheid die brieven in 'de berichtenbox'.

Om de berichtenbox te gebruiken log je in met je DigiD. Daarna kan je zelf aangeven welke post je op papier wilt en welke je in je berichtenbox wilt krijgen.

Als je hulp of begeleiding krijgt bij je administratie, overleg dan met je hulpverlener wat handig is voor jullie beiden.

DigiD machtiging

Het is nooit de bedoeling dat je hulpverlener/familielid/iemand anders zonder jou inlogt met jouw DigiD. Dat kan alleen als je een machtiging geeft. Die machtiging is dan alleen geldig voor een specifieke taak (bijvoorbeeld: een probleem oplossen met de zorgverzekering) en voor een bepaalde tijd (bijvoorbeeld: een jaar).

Machtigen regel je samen en dat doe je hier:

<https://www.digid.nl/digid-aanvragen-activeren/machtigen/>

Een bankrekening

Heb je al een bankrekening? Probeer ervoor te zorgen dat je drie rekeningen hebt. Eentje om te sparen, eentje voor je vaste lasten en eentje voor het geld dat je kan uitgeven aan eten en leuke dingen. Zo houd je toch een klein beetje overzicht, want met al die geldstroompjes kan het best lastig zijn om uit te puzzelen of je die leuke schoenen nu wel of niet kan kopen.

Let een beetje op de kosten als je een bank kiest voor je rekeningnummers. Je betaalt soms voor een pakket met rekeningen en een pas, soms voor losse

rekeningen, soms apart voor je pinpas. Bedenk wat je nodig hebt en bekijk dan waar je dat het beste en goedkoopste kan regelen.

Je bank kan je zelf beheren via een app op je smartphone of door in te loggen op de computer. Je hebt dan vaak een apparaatje nodig dat een code voor je maakt. Zo kan niet iedereen in jouw bankzaken neuzen of je geld overmaken.

Veel mensen blijven klant bij de bank waar ze als kind ook klant waren. Dit is prima. Je weet dan al hoe je bank werkt en wat het kost.

H2. Aan de ene kant: je inkomsten.

Je bent er inmiddels natuurlijk allang achter dat je geld moet hebben om het te kunnen uitgeven. Inkomsten kun je krijgen uit zakgeld, werk, studiefinanciering, ondernemen, winsten, giften, een uitkering of toeslagen.

Zakgeld

Zakgeld en werk zijn de makkelijkste vormen van inkomen: daar zijn verder geen voorwaarden aan verbonden. Dat betekent dat je het mag uitgeven zoals je wilt, je mag er extra geld bijverdienen en je hoeft je niet aan veel regels te houden. Over zakgeld dat je van je ouders krijgt hoef je niet eens belasting te betalen! Dat wil zeggen: tot een bedrag van 6908 euro (in 2026). Dat is het bedrag dat ouders belastingvrij mogen schenken aan hun kinderen. Daarboven betaal je wel belasting. Andere mensen mogen elkaar 2769 euro (in 2026) per jaar schenken.

Werk

Ook over geld uit werk moet je belasting en sociale premies betalen. Dit wordt voor je geregeld. Als je ergens in dienst komt, krijg je van je werkgever een loonheffingsverklaring. Die vul je in. Op de baan of uitkering waar je het meeste geld van krijgt, laat je de loonheffingskorting toepassen. Dat is een bedrag dat je mag verdienen en waarover je geen belasting verontschuldigd bent. De hoogte ervan is afhankelijk van je inkomen, maar bij een laag inkomen is het vaak zo dat je helemaal geen belasting hoeft te betalen. Heb je meerdere werkgevers of uitkeringen, dan betaal je over die bedragen wel de volledige belasting. Maar aan

het einde van het jaar kan je aangifte doen en krijg je wat je te veel hebt betaald weer terug.

Het geld dat je als belasting moet betalen, wordt door je werkgever overgemaakt naar de belastingdienst. Daar hoef je niet over na te denken. Je ziet op je loonstrook welk bedrag naar de belastingen gaat. De rest gaat naar jou.

Je krijgt dit geld per maand. Je werkgever bepaalt op welke dag het bedrag wordt overgemaakt. Meestal is dit aan het einde van de maand: tussen de 24^{ste} en de 28^{ste}. In mei krijg je vakantiegeld. Bij sommige werkgevers krijg je in december ook extra geld: dit heet dan een dertiende maand. Over vakantiegeld en de dertiende maand betaal je wat meer belasting.

Bij sommige werkgevers kan je overuren maken, zodat je wat extra verdient. Ook kan je geld krijgen als je je eigen laptop of telefoon gebruikt en krijg je een reiskostenvergoeding. Eten op het werk moet je meestal zelf betalen.

Als je bijverdient of heel veel extra kosten hebt, doe je eens per jaar belastingaangifte. In april of mei vul je online je formulier in. [Dat vind je hier.](#) De belastingdienst rekent uit hoeveel je precies moet bijbetalen of terugkrijgt.

Waarom moet ik belastingen betalen?

Jij betaalt jouw eerlijke deel van de belasting: niet te veel en niet te weinig. Met belastinggeld betaald de overheid allerlei zaken die voor ons allemaal zijn: de wegen, ziekenhuizen en zorg, politie en scholen, het leger, maar ook het zwembad, de bibliotheek en sporthallen. Dat gebeurt vaak door een bijdrage die je gemeente krijgt van het rijk, en dus indirect van jou: de belastingbetaler. De overheid draagt

ook bij aan dingen die het leven leuker maken vele festivals en andere cultuur, Schiphol en sport. En soms geven ze het geld dom uit, maar wat voor de een dom lijkt is voor de ander heel belangrijk.

Pensioen

Op je loonstrook zie je ook staan: sociale premies en pensioen. Met pensioen spaar je voor later. Dat geld is specifiek voor jou: het zit in een soort potje en de pensioenfondsen beloven ervoor te zorgen dat het geld meer waard wordt zodat je, als je met pensioen gaat, een pensioen krijgt dat recht doet aan de waarde van het geld op dat moment. Door inflatie (je kan steeds minder brood kopen voor dezelfde euro) wordt geld minder waard. Als je in 2002 honderd euro moest betalen voor een stoel, dan kost diezelfde stoel in 2026 172 euro.

Met deze grappige calculator kan je zien hoeveel geld van toen nu waard is. Je ziet ook de euro terug: voor een euro betaalde je in 2002 twee gulden en twintig cent.

<https://www.inflatiecalculator.nl>

Sociale premies

De sociale premies kan je zien als een soort verzekering. Als je werkeloos wordt of ziek, dan heb je via die premies bijgedragen aan de uitkering waar je daarna recht op hebt. Dit noemen we het sociale stelsel, of wel: de verzorgingsmaatschappij. Het is de bedoeling dat niemand arm wordt of dakloos, als ze in een periode van pech zitten. Met respect omgaan met dit stelsel is belangrijk: maak gebruik, geen misbruik. Let op: als je een uitkering krijgt, bouw je geen pensioen op.

Studiefinanciering.

Als je studeert aan het mbo, hbo of de universiteit heb je vanaf je 18^e recht op studiefinanciering. Je hebt ook recht op een reisproduct, waarmee je door de week of in het weekend vrij kan reizen met het OV. Je vraagt dit aan bij de DUO.

<https://duo.nl/particulier/studiefinanciering/aanvragen.jsp>

Lees de regels van tevoren goed door. Zo weet je hoelang je stufi kunt krijgen, wat je moet terugbetalen en wanneer dat moet. Let er ook goed op dat je het reisproduct op tijd inlevert als je stopt met studeren! Anders moet je die kosten allemaal zelf terugbetalen.

Omdat je leent voor je studie, bouw je een studieschuld af. Die betaal je later terug als je werk hebt. Je hoeft niet alles terug te betalen. Op de site van DUO kan je, als je inlogt met je digiD, zien hoe hoog je schuld is.

Voor MBO 1 & 2 is de studiebeurs altijd een gift.

Voor MBO 3 & 4 wordt de studiebeurs omgezet in een gift als je binnen 10 jaar je diploma haalt.

Voor HBO is de studiebeurs altijd een lening die je na je school afbetaald naar draagkracht. Ze kijken dan hoe hoog je inkomen is en berekenen wat een redelijk maandbedrag is.

Als je een beperking hebt en daarom je studie niet af kan maken, kan je beurs soms

toch omgezet worden in een gift. Praat hierover met je mentor en laat deze link zien.

<https://duo.nl/particulier/studievertraging/omzetting-van-de-prestatiebeurs.jsp>

Ondernemen

Als je inkomsten en uitgaven ingewikkeld zijn, vraag je een boekhouder om de aangifte voor je te doen. Een ondernemer bijvoorbeeld moet zelf de belasting uitrekenen en betalen. Ook als je veel geld wint of geld verdient met aandelen kan de boekhouder je helpen. Die kent alle regels en zorgt dat de aangifte goed gedaan wordt. Dat is fijn, want voor een foute aangifte kan je een naheffing krijgen. Daar zit dan ook een boete bij en rente over de belasting die je had moeten betalen.

Je vindt een boekhouder door te zoeken op accountskantoor of administratiekantoor. Eerst ga je op gesprek. Je vertelt dan aan de boekhouder wat voor bedrijf je hebt en vraagt wat de boekhouder voor je doet en wat de kosten zijn. Je mag bij verschillende boekhouders op gesprek gaan, zodat je goed kan kiezen.

Je moet een boekhouder betalen. Dat bedrag spreek je van tevoren af. Je verdient het bedrag terug doordat de boekhouder een goede aangifte doet. Ook mag je het bedrag dat je aan de boekhouder betaald aftrekken van je inkomen. Over kosten die je mag aftrekken betaal je geen belasting.

Ook als je geen bedrijf hebt, mag je een boekhouder vragen om je aangifte te doen. Dat is vaak niet nodig en het kost ook wat, maar het biedt ook rust en zekerheid.

Uitkeringen

Nederland heeft een sociaal vangnet. Dat wil zeggen dat geen enkele volwassenen zonder geld hoeft te zitten. Soms zijn die regels erg ingewikkeld, zelfs voor mensen met een hoge opleiding. Als je iets niet snapt of het gevoel krijgt dat je informatie mist, zeg dat dan zo snel mogelijk. Je moet dan hulp krijgen van de gemeente, een maatschappelijk werker of je begeleider. Juist omdat het zo ingewikkeld is, heb je hier recht op.

WW (als je werkloos wordt)

Als je al gewerkt hebt en ontslagen wordt, heb je vaak recht op een WW uitkering. Deze vraag je aan bij het UWV.

<https://www.uwv.nl/particulieren/direct-doen/aanvragen-ww-uitkering.aspx>

Deze uitkering is 70% van je laatst verdiende loon en duurt niet zo lang. Hoe lang precies hangt af van het aantal jaar dat je hebt gewerkt. Meestal lukt het wel om een nieuwe baan te vinden voordat de uitkering afloopt. Je moet daar wel actief je best voor doen. Solliciteren, aan vrienden vragen of zij werk voor je weten, een extra opleiding volgen. Kijk bij: 'hoe kom ik aan werk' voor meer tips.

WIA (na ziekte)

Als je hebt gewerkt en ziek wordt, blijf je nog twee jaar bij je werkgever in dienst. In die tijd moet de werkgever er alles aan doen om jou weer in zijn bedrijf aan het werk te zetten. De bedrijfsarts helpt hierbij. Lukt dat niet, kan je daarna recht hebben op een WIA uitkering. Die aanvraag start je hier:

<https://www.uwv.nl/particulieren/formulieren/aanvragen-wia-uitkering.aspx>

Voor de WIA moet je gekeurd worden. Er wordt dan gekeken wat je nog wel kan en hoeveel geld je daarmee kan verdienen. Dat wordt vergeleken met het bedrag dat je had kunnen verdienen als je nooit ziek geworden was. Het verschil tussen deze bedragen bepaalt voor hoeveel procent je wordt afgekeurd.

Heb je geen recht op WIA, dan kan je een participatie uitkering aanvragen.

Participatie uitkering.

Het allerlaatste sociale vangnet heet de participatie-uitkering. In spreektaal heet dit ook nog wel: bijstand. Je krijgt dit geld van de gemeente waar je woont. [Die aanvraag start je hier.](#)

De participatie-uitkering is een gezinsuitkering: er wordt eerst gekeken of jij en je partner of huisgenoot samen meer dan het minimum verdienen. Het kan er dus op neerkomen dat jij persoonlijk nergens recht op hebt, omdat je partner op papier genoeg verdiend voor jullie beiden.

Als je een nieuwe baan vindt, wordt wat je verdiend ingehouden op je uitkering. Je hebt dat stukje immers niet meer nodig vanuit je uitkering, je kunt het zelf. Soms mag je een deel van wat je verdient extra houden. Dat is de beloning voor 'je best doen om aan het werk te komen'.

Ook als je ziek wordt, gaat samenwonen of geld of spullen krijgt, moet je dit aan de gemeente vertellen. De gemeente besluit dan hoe het verder moet met je uitkering. Soms zal de waarde van de spullen ingehouden worden op je uitkering.

Speciale bijstand.

Als dure apparaten stuk gaan, er hoge medische kosten zijn of kinderen voor school of sport geld nodig hebben, kan je een beroep doen op speciale potjes van de gemeente: speciale bijstand of subsidie. Wees niet verlegen en vraag om je recht. De uitkering is laag en de potjes zijn er om te zorgen dat mensen toch kunnen meedoen. Soms zal het antwoord 'nee' zijn. Dan heb je het in elk geval geprobeerd. Blijf altijd netjes en kijk of je nog bezwaar kunt maken. Met een bezwaar zeg je officieel: ik ben het niet eens met deze beslissing, want ik vind dat ... De gemeente moet dan nog een keer kijken of je er niet toch recht op hebt. Voor het maken van een bezwaar kan je hulp inschakelen. [Bij Sociaal verhaal, bijvoorbeeld.](#)

Wajong

Voor sommige mensen is al vroeg duidelijk dat ze niet kunnen werken. Ze hebben al hun hele leven een lichamelijke en/ of psychische handicap en zullen die blijven houden

Eerst vraag je een beoordeling van het arbeidsvermogen aan. [Dat doe je hier.](#)

Het UWV beoordeelt dan of je in aanmerking komt voor een baan uit de banenafpraak. Dat wil zeggen dat je een jobcoach en andere begeleiding krijgt bij het vinden en houden van een baan.

Een andere mogelijkheid is de 'indicatie beschut werk'. Je werkt dan op een plek waar je goed begeleid wordt en zonder druk kunt werken. Daarnaast krijg je een participatie uitkering zodat je geld hebt om van te leven.

Als dat ook niet lukt kan je in aanmerking komen voor Wajong. Het UWV is het dan met je eens dat het zeer waarschijnlijk niet mogelijk is dat je gaat werken.

Toeslagen

Toeslagen via de belasting

Als je loon of uitkering niet genoeg is om van te leven, heb je waarschijnlijk recht op toeslagen. Een toeslag is geld dat je elke maand krijgt van de belastingdienst. Er zijn toeslagen voor:

je huur,
je zorgverzekering
en kinderopvang.

De toeslagen vraag je hier aan.

<https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/toeslagen/toeslagen>

Krijg je te veel? Dan moet je een deel weer terugbetalen.

Kreeg je te weinig? Dan krijg je nog een beetje extra.

Als je midden in een jaar een baan krijgt en meer gaat verdienen, moet je vaak wat terugbetalen. Het is goed om daar rekening mee te houden, bijv. door een deel van je inkomen opzij te zetten.

De belastingdienst heeft tijd nodig om al die bedragen uit te rekenen. Je hoort vanzelf wanneer ze daarmee klaar zijn: dan sturen ze een brief. Het kan wel tot december van het volgende jaar duren voor ze de berekening helemaal klaar

hebben. Als je verwacht dat je geld moet terugbetalen, laat dat dan op een speciale spaarrekening staan zodat het niet per ongeluk opgaat.

De toeslagen wet (via UWV)

Als je een uitkering van het UWV krijgt en je komt onder het bestaansminimum, kan je een toeslag aanvragen via de toeslagenwet. Het is enigszins verwarrend omdat de toeslagen die je krijgt via de belasting dezelfde naam hebben. Dit is dus iets anders. Of je het krijgt, hoeveel en met welke terugwerkende kracht (over een periode die al geweest is) is afhankelijk van je gezinssamenstelling

Deze toeslag vraag je aan via mijn UWV

<https://mijn.uwv.nl/iam/inloggen/>

Zit je daarna nog steeds onder het sociale minimum, kan je alsnog naar de gemeente stappen voor een aanvulling. Daar gelden dan weer de regels voor de participatie uitkering.

Twijfel je? Vraag het aan en laat de beslissing over aan de instanties. Nee heb je, ja kan je krijgen.

Individuele studietoeslag

Ben je student maar heb je een medische beperking waardoor je gaan bijbaan kan combineren met je studie? Dan kan je in aanmerking komen voor een studietoeslag van de gemeente. Sommige gemeentes verstoppen deze regeling een beetje in hun aanbod, maar het is verplicht om het aan te bieden. Zoek via google of je chatbot naar: studietoeslag + je gemeente Ook hier geldt weer: als je twijfelt,

gewoon aanvragen. Als je er geen recht op hebt hoor je dat vanzelf, maar als je er wel recht op hebt komt niemand het aan je vertellen.

Bijzondere inkomsten

Giften en erfenissen

Mensen die een inkomen uit werk of onderneming hebben of stufi, wia of wajong mogen giften ontvangen. Er moet hooguit schenkings-, of erfbelasting worden betaald.

Mensen die een participatie uitkering hebben moeten de giften en alle andere inkomsten die je maar ken bedenken opgeven bij de gemeente. Waarschijnlijk krijg je dan tijdelijk een lagere uitkering.

Twijfel je? Vraag dan hulp bij <https://www.sociaalverhaal.com>.

Bijverdienen

Een bijverdiensite is een klein baantje. Je verdient er niet genoeg mee om van te leven en je besteed er niet je hele werkweek aan. Het is ook vaak geen werk dat er altijd is: het is er soms. Voorbeelden van een bijverdiensite zijn een krantenwijk, een paar keer de hond uitlaten voor de burens of oppassen op de kinderen van een kennis.

Als je een participatie-uitkering hebt, moet je bijverdiensten opgeven bij de gemeente waar je woont.

Als je een WW uitkering hebt, moet je je bijverdienste opgeven bij het UWV. Dat doe je hier:

[Werken en een ww uitkering.](#)

Mensen die een Wajong of Wia uitkering moeten bijverdiensten ook opgeven bij het UWV. Een deel van je inkomsten wordt dan in mindering gebracht op je uitkering, omdat je het zelf bij elkaar verdiend hebt. Het kan ook zijn dat hieruit blijkt dat je weer kan werken. De regels staan hier:

[Welke inkomsten hebben invloed op mijn wia wao waz of wajong uitkering.](#)

Omdat de gevolgen van een kleine baan, oefenbaan of bijverdienste heel complex en onduidelijk kunnen zijn, is het goed om altijd eerst hulp te vragen aan een begeleider, een maatschappelijk werker of <https://www.sociaalverhaal.com>.

Let op: extra inkomsten kunnen invloed hebben op de toeslagen die je krijgt.

Beleggen, verhuren, rente,

Als je wat extra geld hebt, bijvoorbeeld door een gift of erfenis, kan je dat beleggen. Je kan dat doen door aandelen te kopen. Dit doe je meestal met hulp van de bank. De meeste banken bieden een dienst aan waarbij zij je geld voor je beleggen in een index fonds. Dat bestaat uit een mengelmoes van verschillende aandelen van verschillende bedrijven. Zo probeert de bank de meeste winst te halen. Een deel van die winst is voor henzelf, dus ze doen echt hun best wel.

Als je veel geld over hebt kan je een extra huis kopen en dit verhuren. De huuropbrengst is jouw inkomen. Als verhuurder moet je er wel voor zorgen dat het huis goed onderhouden wordt. Daar moet je goed rekening mee houden.

Zwart werken.

Een bijzondere manier van geld verdienen is zwart werken. Je krijgt dan geld voor werk dat je doet, wat je niet opgeeft bij de belasting. Officieel heb je dat geld dus niet. Meestal krijg je dit geld contant en niet via de bank. Via de bank kan de geldstroom gevolgd worden en dat is niet de bedoeling.

Zwart werken wordt veel gedaan maar het is en blijft illegaal. Als werker moet je eraan denken dat je niet verzekerd bent voor ongevallen en niet voor sociale zaken. Als je je zwarte baantje kwijt bent, krijg je geen WW. Als je ziek wordt, krijg je niet doorbetaald. Maar als je betrapt wordt, krijgt je opdrachtgever straf.

Snel geld verdienen

Nog zwarter dan zwart geld is misdaad-geld. Criminelen zoeken altijd mensen die hen willen helpen. Een manier om te helpen is tijdelijk je bankrekening uitlenen. De crimineel gebruikt die dan om grote geldbedragen door te sluizen. Jij krijgt ook een paar honderd euro. Dat lijkt een goede, makkelijke manier om geld te verdienen.

Maar bijna iedereen wordt betrapt. En jij krijgt dan de straf, hoe hard je ook roept dat je het voor iemand anders deed. Daarom hebben de criminelen jou nodig en doen ze het niet zelf. Jij de straf, zij het geld.

Je kan ook gevraagd worden om auto's of andere dure zaken op je naam te zetten, drugs te bewaren, ergens af te leveren, te verkopen, te maken. Het gaat steeds een stapje verder. Tot je niet meer terug kan omdat je al zoveel misdaden hebt gepleegd dat je bang bent dat jij naar de gevangenis moet. Nu kunnen de criminelen je chanteren. Als jij niet meer meewerkt of naar de politie stapt, kunnen zij ook hele verhalen over jou vertellen.

Gokken en crypto currency.

Gokken is een goede manier om snel van je geld af te komen. Soms win je in een keer veel geld. Dan lijkt het goed te gaan. Maar zulke spellen worden bedacht om geld aan jou te verdienen. Uiteindelijk ben je altijd meer geld kwijt dan het oplevert. Of het nu gaat om gokken in een spel, in het casino, bij de automaten, in een loterij of online bij een platform: je verliest er altijd geld aan. Op een paar geluksvogels na. Dat zijn echt maar een paar mensen.

Handelen in crypto currency lijkt een beetje op handelen in aandelen. Je kiest een cryptomunt, koopt hem en dan hoop je dat je hem voor meer geld kan verkopen. Soms hoor je juichverhalen van mensen die heel rijk geworden zijn van hun crypto's. Mensen die veel geld zijn kwijt geraakt hoor je niet. Die schamen zich een beetje. Toch is de vervelende waarheid dat de meeste mensen geld verliezen op hun cryptobeleggingen.

Als je handelt in aandelen, moeten de bedrijven zich aan strenge regels houden. Dat maakt het handelen soms ingewikkeld. Daarom doen de meeste mensen dat niet zelf maar laten ze iemand anders het voor hen regelen. Handelen in crypto currency kan je helemaal zelf doen. Maar de strenge regels beschermen de beleggers goed. Cryptobeleggers hebben die bescherming niet. Daarom kunnen

'handige jongens' (criminelen dus eigenlijk) misbruik maken van beleggers.

Pump and dump is een bekende truc. Je koopt voor weinig geld veel cryptocurrencies, zorgt dat ze veel waard worden en verkoopt ze dan weer duur. Vaak wordt dit gedaan door de mensen die de munt in omloop brengen. Met de verzonnen munt 'Spinaze' zou dat zo gaan: je verspreidt een gerucht waardoor Spinaze heel waardevol lijkt te worden. De prijs stijgt. Iedereen stapt snel in. Jij weet dat het gerucht vals is. Dat geheim kan nu ieder moment uitkomen. Snel verkoop je jouw Spinazes voor die hele hoge prijs. De munt stort in en is niks meer waard. Iedereen is blut, behalve jij.

Bij aandelen is deze manier van zakendoen absoluut verboden. Je krijgt gevangenisstraf als je het alleen maar probeert. Maar bij crypto mag het gewoon.

H3. Aan de andere kant: je uitgaven.

Elke maand moet je voor dingen betalen. Je moet wonen, eten en je hebt ontspanning nodig.

Vaste uitgaven

Vaste kosten zijn: je huis, (huur of hypotheek), je gas en elektriciteit, je water, je zorgverzekering en je andere verzekeringen. En ook: je eten, ook al heb je invloed op de hoeveelheid geld die je daaraan uitgeeft.

Deze kosten moet je altijd betalen. Je krijgt deze rekeningen elke maand, behalve die voor het water. Die komt om de drie maanden. Daarnaast heb je nog vaste

kosten voor dingen waar je in Nederland ook niet echt zonder kan, zoals je telefoon en je internet. Je sluit daarvoor een abonnement af voor langere tijd.

En tenslotte de belastingen van de gemeente en het waterschap. Van deze rekeningen krijg je er eentje per jaar. Je betaalt dan OZB, rioolheffing, afvalstoffenheffing en waterschap heffingen. Je kan deze rekeningen per maand betalen in plaats van in 1 keer.

Als je een heel laag inkomen hebt, kan je vragen om kwijtschelding. Hoe dat moet staat meestal achterop je formulier.

Als je een auto hebt, tel je de verzekering en belasting voor je auto ook mee als vaste kosten. Je moet ze nu eenmaal betalen, je kan er niet voor kiezen het een maandje over te slaan. Hetzelfde geldt voor de brandstof: als je elke maand 80 euro moet uitgeven om op je werk te komen, kan je dat bedrag niet uitgeven aan andere dingen.

Ook afbetalingen van leningen horen bij je vaste kosten. Ook hier kan je niet kiezen om het een maandje niet te betalen.

Kostgeld

Jongeren die bij hun ouders wonen betalen vaak kostgeld. Daarmee betalen ze mee aan de vaste kosten van het hele huis. Welk bedrag dat is, is heel verschillend. Het hangt af van jouw inkomen, dat van je ouders en de kosten van het huis. Maar bijvoorbeeld ook: of je mee-eet en veel energie gebruikt.

Om het kostgeld te bepalen overleg je met je ouders. Het is daarbij wel de bedoeling dat je zelf ook genoeg geld overhoudt voor je eigen uitgaven, zoals kleren, je telefoon, school of werkspullen, rijlessen, je sportclub. Je kan op papier zetten wat je eigen kosten zijn. Je ouders kunnen opschrijven waar ze een bijdrage nodig hebben.

Verzekeringen.

Met een verzekering is schade die jij krijgt of maakt 'gedekt'. Daarmee bedoelen we, dat die schade door de verzekeraar betaald wordt. De verzekeraar doet dat alleen als jij netjes je premie betaalt. De premie is geld dat je met alle verzekerden samen spaart. Als iemand uit de club een probleem heeft, zit er geld in de kas om dat op te lossen.

Er zijn verplichte verzekeringen die iedereen moet hebben. Als je ze niet hebt, kunnen andere mensen het slachtoffer worden van jouw fouten. Bijvoorbeeld als je een ongeluk veroorzaakt of iets van een ander stukmaakt.

Je kan een verzekering online afsluiten. Vaak moet je beloven dat je de verzekering minstens een jaar houdt. Schrijf in je agenda wanneer je de verzekering weer op mag zeggen. Als er een probleem is kan je online melden dat je schade hebt of met de klantenservice bellen. Zij helpen je dan verder.

Het kan lastig zijn om te kiezen welke verzekering de beste voor jou is. Er zijn heel veel verschillende bedrijven die verzekeringen aanbieden. Je kan bijvoorbeeld kiezen voor de verzekeringsmaatschappij die je ouders gebruiken. Of die van een vriend, als hij heel tevreden is. Als je niet kan kiezen, gebruik dan een vergelijkingssite. Dan zie je de premies en de belangrijkste voorwaarden.

Je kan ook aan een tussenpersoon vragen om de verzekeringen voor je af te sluiten. Het voordeel daarvan is dat je tussenpersoon alles goed kan uitleggen en eventuele schade voor je afhandelt. Het is wel belangrijk om te weten dat een tussenpersoon niet met alle verzekeraars zaken doet. Je hebt dan minder keus.

Verplichte verzekeringen

Auto of motor.

Absoluut verplicht als je een auto of motor hebt. Zonder verzekering mag je niet rijden. Veel mensen kopen hier een rechtsbijstandverzekering bij, zodat ze hulp krijgen als ze een ongeluk hebben gehad. Dat is niet verplicht, wel slim.

Ziektekosten

In december kies je de zorgverzekeraar waar je dat jaar bij blijft. Er zijn veel verzekeraars om uit te kiezen.

De basisverzekering heeft bij elke verzekeraar dezelfde dekking. Op de website van de rijksoverheid kan je goed zien wat er in je basisverzekering zit.

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/zorgverzekering/vraag-en-antwoord/wat-zit-er-in-het-basispakket-van-de-zorgverzekering>)

Je kan kiezen voor een aanvullende verzekering. Die is bij elke verzekeraar anders. Je moet dus goed lezen wat er staat, hoeveel je moet betalen en hoeveel je vergoed krijgt.

Als je een laag inkomen of een uitkering hebt, kun je vaak via de gemeente een verzekering afsluiten. Deze verzekeringen zijn erg gunstig en dekken vaak ook zaken als brillen en beugels, die je met een laag inkomen maar moeilijk zelf kan betalen.

WA of aansprakelijkheidsverzekering.

Deze verzekering dekt de schade die je anderen aandoet. Bijvoorbeeld: je hond bijt een andere hond. Of: je laat de laptop van een vriend vallen. De verzekering is niet wettelijk verplicht. Toch heeft bijna iedereen er eentje. Veel soorten schade kan je niet zomaar even uit je eigen zak betalen. Dan is het goed om te weten dat je een verzekering hebt.

Ook vragen sommige scholen of instanties of je deze verzekering hebt. Mocht er dan schade ontstaan, zijn er niet meteen financiële problemen.

Vrijwillige verzekeringen.

Je kan er zoveel of zo weinig afsluiten als je wilt, dat maakt veel verzekeringen variabel. Maar eenmaal afgesloten, is het wel een kostenpost die je elke maand moet betalen. Betaal je niet, dan vervalt je verzekering. In sommige gevallen krijg je ook een incassobureau achter je aan. Dat is een dure aangelegenheid. Waarom zou je dan een verzekering nemen? Nou, eigenlijk is een verzekering een uitgesteld potje. Als je huis afbrandt, heb je vermoedelijk niet genoeg op je spaarrekening om al je spullen te vervangen. Maar doorsparen tot je genoeg hebt is ook geen oplossing, dan staat dat geld maar te wachten op een brand die waarschijnlijk nooit komt.

Opstalverzekering

Als je een huis koopt, zegt de bank vaak dat je deze verzekering verplicht moet nemen. Je verzekert er alles mee wat vast zit aan je huis, dus wat je niet zo kan oppakken en het huis uit kan dragen. De muren, de vloer, de trap. Er zitten wel muren aan. Bij een natuurramp of een oorlog keert de verzekering niet uit. Dat moet de overheid dan gaan regelen. Ook krijg je geen geld als de verzekering vindt dat je je huis beter had moeten onderhouden of als je schade het gevolg is van normale slijtage. Het meeste heb je aan deze verzekering als je hele huis stuk is, bijvoorbeeld door brand.

Bij een huurwoning betaalt de verhuurder de opstalverzekering en rekent dat soms direct door, of stopt het ergens in de huursom.

Glasverzekering

Hiermee zorg je ervoor dat een gebroken glas vervangen wordt. Het handige is dat de verzekering ook zelf zorgt dat je snel een nieuw raam hebt. Niet elke opstalverzekering heeft ook een glasverzekering. Als je wel een glasverzekering wilt moet je er dus goed op letten dat die er wel bijzit.

Inboedel.

Deze verzekering schade die ontstaat aan de spullen in je huis. Het gaat dan om schade door pech, waar jij niks aan kan doen. Als je jouw kast niet meer mooi vindt en in elkaar schopt, is dat niet verzekerd. Als er een waterlek is waardoor je televisie stuk gaat is dat wel verzekerd. De voorwaarden zijn heel verschillend. Sommige verzekeringen geven alleen een bedrag als je brand gehad hebt. Anderen verzekeren zelfs de schade die je hond of kind aanricht in je eigen huis. Zo'n

verzekering is dan wel een stuk duurder. De kans dat je hem gebruikt is namelijk ook een stuk groter.

Uitvaart

Deze verzekering betaalt de kosten van je begrafenis of crematie. Ze helpen vaak ook om het te regelen. Als je de verzekering afsluit als je jong bent, betaal je een lage premie. Als je op latere leeftijd een uitvaartverzekering wilt aangaan is de premie hoger.

levensverzekering

Deze sluit je vaak af als je een huis koopt. Ook kan je hem afsluiten als je vreest dat gezin in geldproblemen komt als jij komt te overlijden.

Ongevallenverzekering

Deze verzekering sluit je af om ervoor te zorgen dat je geld krijgt als je door een ongeval ziek wordt. Soms sluit je werkgever deze voor je af.

Rechtsbijstandverzekering.

Er zijn verschillende rechtsbijstandsverzekeringen: eentje die van alles dekt, eentje die alleen auto-ongelukken dekt of eentje die alleen conflicten op je werk dekt. Een rechtsbijstandsverzekering kan heel handig zijn, maar zoek goed uit waar je hem voor nodig denkt te hebben. Kijk of dat dan ook gedekt is. Let op: je kan de verzekering niet afsluiten voor een juridisch probleem dat je al hebt.

reisverzekering

Een reisverzekering sluit je alleen af als je op reis gaat. Een doorlopende reisverzekering is handig om te hebben als je meerdere keren per jaar op reis gaat. Je kan verloren of gestolen spullen vergoed krijgen, de kosten van ziekte in het buitenland en het geld dat het kost als je plotseling naar huis moet.

annuleringsverzekering

Deze kan je afsluiten bij een reis of een duur concert of een dure show. Als je om een goede reden plots niet mee kan, krijg je een gedeelte van je geld terug. Wat de verzekeraar een goede reden vindt en hoeveel je terugkrijgt staat lees je in de voorwaarden.

Variabele uitgaven.

Kosten waar je zelf een beetje invloed op hebt noemen we variabel. Je moet eten, je hebt kleren nodig en soms moet of wil je sociale dingen doen. Op de kosten hiervan heb je wat invloed. Je kunt elke dag uit eten gaan, of elke dag zelf koken. Je kunt merkkleren kopen en elke maand wat nieuws, of tweedehands kleren en daar lang mee doen.

Je hebt vast wel eens gehoord: 'daar heb ik een potje voor.' Of: daar heb ik juist geen potje voor. Vroeger maakte mensen letterlijk potjes voor uitgaven die ze in de toekomst verwachten: een nieuwe jas, een vakantie, een meubelstuk, een auto. Sommige banken geven de mogelijkheid om gratis meerdere rekeningen aan te maken, die je kan gebruiken als potjes. Maar alles op een spaarrekening zetten en

zelf bedenken waar je dat geld voor bewaard kan ook.

Als sparen niet lukt kan het voelen alsof je ernstig tekortschiet. Lukt sparen niet omdat je geld in je zak brandt en je het snel uit wilt geven, begin dan met kleine beetjes sparen voor een duidelijk doel. Dat motiveert.

Lukt het niet omdat je al het geld dat je krijgt heel erg nodig hebt voor je vaste lasten en eten, dan doe je al het maximale wat je kan. Uit onderzoek is gebleken dat mensen die de minste hoeveelheid geld hebben, er het beste mee omgaan.

Dit is dat onderzoek:

<https://www.chicagobooth.edu/review/how-poverty-changes-your-mind-set>

Grote aankopen

Een van je potjes is voor grote aankopen. Meestal gaat het om spullen die je op een dag echt nodig hebt maar niet in een keer kan betalen. Denk aan een nieuwe wasmachine of computer, een reparatie aan je auto of fiets. Maar ook schoenen en jassen kunnen duur zijn.

Voor iedereen is iets anders belangrijk. Een ouder van drie kinderen kan niet zonder wasmachine. Een student kan niet zonder zijn laptop. Bedenk wat jij beslist nodig hebt om te kunnen doen wat belangrijk voor je is. Probeer geld apart te zetten om dat te kunnen vervangen als het nodig is.

Onderhoud aan je huis en tuin

Als je een koophuis hebt, moet je ook zorgen voor een onderhoudspotje. Als er wat stuk gaat aan je huis, moet je het kunnen repareren. Soms kan je geld krijgen van de verzekering. Het is de moeite waard om te kijken of je verzekerd bent.

Als je een huurhuis hebt ben je zelf verantwoordelijk voor alles dat een huis mooi maakt. Het onderhoud aan het huis zelf doet de verhuurder. Maar als je leuke planten in de tuin wilt of een nieuwe kapstok moet je die zelf betalen.

Zorgkosten

Je betaalt elke maand zorgpremie. Als je ziek wordt en zorg nodig hebt, betaalt de verzekering je kosten. Jij moet een 'eigen bijdrage' betalen: een bedrag dat kan oplopen tot 385 euro. Als je zorg gebruikt, betaal je dat eerst uit de 'eigen bijdrage'. Dit is gedaan zodat je even nadenkt over de zorg die je gebruikt en beseft dat dit geld kost. De huisarts telt hierin niet mee, daar kan je altijd heen gaan zonder dat het je geld kost.

Soms moet je bijbetalen voor je medicijnen. Niet alle medicijnen worden vergoed. Vaak wordt alleen het goedkoopste middel vergoed. Zo'n middel werkt niet voor iedereen even goed. Dan heb je misschien een duurder middel nodig. Hiervoor moet je soms zelf wat extra bijbetalen. Het maximale bedrag dat je moet bijbetalen is 250 euro.

Voor een bril, zooltjes, fysiotherapie en de tandarts moet je zelf vaak een groot deel betalen.

Het is verstandig om rekening te houden met de 385 euro eigen risico. Je kan dit elke maand alvast betalen, als je de zorgverzekering betaalt. Gebruik je het eigen risico niet, dan krijg je het aan het einde van het jaar terug. Zo heb je niet plotseling een grote uitgave. Je kan het bedrag ook sparen zodra je weet dat je het hebt gebruikt. Het duurt wel een paar maanden voor je de rekening krijgt, dus je hebt er de tijd voor. Lukt het niet zo snel kan je een betalingsregeling afspreken met de verzekeraar. Je betaalt dan elke maand een deel tot je alles hebt afbetaald.

Je huisdieren

Het zal je niet zijn ontgaan dat de kosten van de dierenarts omhoog zijn gevlogen, in de afgelopen jaren. Zelfs als je een verzekering afsluit, die duur is als je diertje nooit wat mankeert en te weinig dekt als het arme ding wel wat mankeert, blijven er nog veel kosten over. Geld achter de hand houden (een ander woord voor in een potje stoppen) voor het geval dat, is nodig.

Leuke dingen

Vergeet ze niet! Een uitje, een leuke workshop, een vakantie, een hobby, dat hoort er ook bij. Als je daar nooit eens geld voor opzij zet doe je jezelf te kort. Als je je financiële plan maakt, denk dan ook aan jezelf!

H4. Hoe kom ik aan ... werk en een huis

Manieren om een baan te vinden

Als je werk zoekt, schrijf je jezelf in bij het UWV. Dit doe je via de link: www.werk.nl .

Als je al een baan hebt, maar werkeloos wordt, dan meld je dat hier:

<https://www.uwv.nl/particulieren/werkloos/index.aspx>

Het UWV kan banen aan je voorstellen. Dat gaat via een automatisch systeem, dus ze sturen ook vaak voorstellen die duidelijk niet bij je passen. Je hoeft alleen te reageren op banen die goed bij je passen, tenzij het UWV iets anders tegen je zegt.

Let goed op welke aanwijzingen het UWV je geeft. Meestal moet je aangeven waar je solliciteert en hoe dat is afgelopen, of een training volgen over solliciteren.

Maar er zijn nog meer manieren om aan werk te komen.

Werk vinden door je stage

Als je ergens stage hebt gelopen en het beviel goed, dan mag je soms blijven. Vaak moet je dan nog wel een keer solliciteren.

Werk vinden via je netwerk

Vertel aan iedereen dat je werk zoekt en wat voor werk je zoekt. Iemand zou best eens iets kunnen weten. Je kan ook op linked-in zetten dat je werk zoekt. Recruiters, mensen die medewerkers zoeken voor bedrijven, kunnen je daar ook vinden.

Werk vinden via de krant of een banensite

Werkgevers adverteren graag in de krant of zetten hun **vacature** (baan) op een banenwebsite. In de advertentie staat hoe de droomkandidaat van dit bedrijf er uit ziet. Vaak bestaat die droomkandidaat niet. Het bedrijf zoekt dan iemand die dicht in de buurt komt. Je mag dus ook solliciteren als je aan veel van de voorwaarden voldoet. Je zou dan in je motivatie kunnen zetten dat je de dingen die je nog niet kan, graag wil leren.

Schrijf je in bij een uitzendbureau

Het uitzendbureau stuurt jou naar werkgevers waar je tijdelijk in dienst komt. Je doet zo in korte tijd veel ervaring op. Je leert hoe je jezelf snel moet aanpassen en het werk snel leert. Het nadeel is dat er wat minder diepgang komt in je werk: net als je lekker op gang bent, ga je alweer weg.

Uitzendbureaus specialiseren zich soms. Dan leveren ze alleen personeel voor de bouw, of voor de land-, en tuinbouw, of voor de zorg.

Als je jezelf inschrijft nodigt het uitzendbureau je uit voor een gesprek. Zo kunnen ze een goede match maken als ze een verzoek krijgen. Soms moet je ook nog op gesprek bij de werkgever maar soms ook niet, dan kun je meteen beginnen.

Bedrijven zoeken meestal naar uitzendkrachten voor tijdelijk werk, bijvoorbeeld als er iemand ziek geworden is, er niet het hele jaar door werk is of als iemand zwanger is. Maar je kan er ook een vaste baan vinden.

Als je zoekt op uitzendbureau en de regio waar je woont, vind je vaak werk in jouw regio. Als je niet zo ver kan of wilt reizen, is dat natuurlijk een pré!

Een uitzendbureau krijgt geld voor zijn diensten via de werkgever. Het hoort jou geen geld te kosten.

Een van de grootste uitzendbureaus is randstad: <https://www.randstad.nl>

Sluit je aan bij een detacheringsbureau

Het detacheringsbureau stuurt jou naar opdrachtgevers maar je blijft bij de detacheerder in dienst. Let erop dat het een bureau is dat zelf een contact met jou afsluit, anders is het toch een uitzendbureau. Dat is natuurlijk ook niet erg, maar het is wel goed om te weten.

Een detacheerder probeert de best mogelijke match tussen jou en een werkgever te vinden. Daarbij is het ook belangrijk dat jij aan het werk bent, anders kost het de detacheerder alleen maar geld. Je kan dus niet zomaar kiezen of je iets wel of niet wilt doen.

Een werkgever betaalt een uurtarief aan de detacheerder. De detacheerder betaalt jou en zijn andere kosten uit dat bedrag.

Werken met een beperking

Als je een beperking hebt is het lastiger om aan het werk te komen. Misschien is de werkgever bang dat je het werk niet kan of niet volhoudt. Misschien weet je zelf niet goed wat je kan doen en hoe je het kan doen. En misschien lukt het wel helemaal

niet om te werken.

Je kan je dan laten registreren in het doelgroepenregister. Dat doe je hier:

<https://www.uwv.nl/particulieren/formulieren/aanvragen-beoordeling-arbeidsvermogen.aspx>

Het UWV beoordeelt je arbeidsvermogen. Mogelijk krijg je de 'indicatie banenafpraak'. Je hebt dan recht op een jobcoach en voor werkgevers is het financieel aantrekkelijker om jou in dienst te nemen. Een jobcoach gaat met jou naar de werkgevers en zorgt ervoor dat je goed op weg geholpen wordt in je baan zodat je het volhoudt. Verder gelden voor jou alle regels over uitkeringen die ook gelden voor andere mensen.

Het kan ook zijn dat je de indicatie 'beschut werk' krijgt. Je krijgt dan begeleiding en aanpassingen op de werkvloer, op speciale werkplekken. Als je beschut werk doet, ben je in dienst bij de gemeente, een sociaal ontwikkelbedrijf of een andere werkgever en krijg je salaris.

En soms wordt Wajong toegekend. Je krijgt dan een wajong uitkering omdat je nu of in de toekomst geen mogelijkheden hebt om te werken.

'Ik wil die baan!': Solliciteren

Als je een baan gevonden hebt die je aanspreekt, staat erbij wat je moet doen om te laten weten dat jij die baan wilt. Soms is bellen genoeg. Soms mag je meteen langskomen en je melden bij de bedrijfsleider. En soms moet je een brief schrijven. Dit proces heet: solliciteren.

Ook als ZZP'er of ondernemer moet je solliciteren, al noemen we het dan vaak acquisitie. Er zijn veel trainingen waarmee je kan leren solliciteren. Hou als regel aan dat het niet nodig is om veel geld te betalen voor zo'n cursus. Er is niet een of ander geheim dat een paar duizend euro waard is. Zorg dat je er netjes uitziet, zit rechtop, kijk mensen aan (en als dit niet lukt, kijk naar het stukje tussen hun ogen en boven hun neus), luister actief en geef duidelijk antwoord.

Paar kleine tips:

Doe je best! Je krijgt maar een kans om een goede indruk te maken.

Overdrijf je kennis en ervaring niet, dan val je toch door de mand.

Wees ook niet te bescheiden. Als je iets kan, dan kan je het.

Kijk goed naar de vacature en pas je motivatiebrief en je CV aan.

Social Media

Werkgevers kijken ook op social media. Als je besluit dat je gaat solliciteren is het belangrijk om even te kijken wat er gebeurt als iemand je naam googled. Hoe je insta, tic toc of twitterpage eruitziet.

Nu hoef je niet meteen de saaiste in je vriendengroep te worden. Maar foto's waarop je dronken bent, uitspraken die erg politiek zijn en online ruzies willen werkgevers liever niet zien.

Vergeet je LinkedIn niet! Daarop zet je een samenvatting van je opleiding en je werkervaring. Stage en vrijwilligerswerk, alles kan je daarop kwijt. Zorg dat hier en op je CV dezelfde informatie staat.

Let ook op je foto. Een bijgeknipte zwembadfoto of een vakantiekiekje staat niet zo professioneel. Het kan echt lonen om een keer goede portretfoto's te laten maken. Vertel aan je fotograaf dat je aan het solliciteren bent en vraag of je foto ook op LinkedIn gezet mag worden.

Je motivatiebrief en je CV

Niet bij elke sollicitatie wordt gevraagd om een brief en een CV maar het loont om er een basisversie van klaar te leggen. Je kan de brief of het CV vervolgens aanpassen aan de baan

In je motivatiebrief vertel je wat over jezelf, waarom je bepaald werk wilt doen en waar je al ervaring mee hebt. Als je gaat solliciteren, zet je er ook in waarom je nu precies die baan wilt en waarom jij geschikt bent.

Je CV is een opsomming van je opleidingen en werkervaring. Je kan online veel voorbeelden vinden. Bewaar je diploma's, certificaten en getuigschriften op een plek waar je ze snel terug kan vinden als iemand erom vraagt.

Je nieuwe arbeidscontract

Als je aangenomen wordt, krijg je een contract. Daarin staan de afspraken over je loon en vergoedingen. Elke maand krijg je een loonstrook. Die kan je vergelijken met je contract: betaalt het bedrijf wat met je afgesproken? Bewaar je contract en je loonstrookjes in een aparte map in je computer. Je zal ze niet vaak nodig hebben, maar als het nodig is, wil je ze wel makkelijk kunnen vinden. Bijvoorbeeld als je belastingaangifte doet, een huis wilt kopen, er een conflict is over je werk of als je werkeloos wordt.

Bijna elk bedrijf heeft een HR afdeling. Als je vragen hebt over je loon, contract, loonstrook, vrije dagen of andere recht, dan kan je daar aankloppen.

H5. Hoe kom ik aan een huis?

Huren

Woningbouw stichting

Zodra je 18 jaar wordt kan je jezelf inschrijven bij een woningbouwstichting. Google op je woonplaats en woningbouwstichting of woningbouwvereniging. Je betaalt hiervoor een klein bedrag per jaar, meestal rond de 10 euro.

Als je ingeschreven staat bouw je punten op. Je hebt die punten nodig. De wachttijd is zo rond de 7 jaar. Hoe meer punten je hebt, hoe hoger je op de lijst komt, hoe groter de kans dat je uitgenodigd wordt om een huis te bezichtigen en hopelijk te bewonen.

Je huurt dan een sociale huurwoning. In 2022 mag de huur maximaal 763,47 euro zijn. Als je huur onder dat bedrag valt, kan je misschien ook huurtoeslag krijgen.

Er is nog een regel: je inkomen mag namelijk niet hoger zijn dan 40.765 euro. Ga je met meer mensen in het huis wonen, mag jullie gezamenlijke inkomen niet hoger zijn dan 45.014 euro.

Let op: als je tussen de 18 en 23 bent, mag je huur maximaal 442,46 euro zijn.

Hier lees je meer over de regels:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huurwoning-zoeken/vraag-en-antwoord/wanneer-kom-ik-in-aanmerking-voor-een-sociale-huurwoning>

Huren van een particulier

Als je inkomen te hoog is of er is eenvoudigweg geen sociale huurwoning, kan je huren op de vrije markt. 'In de vrije sector' noemt men dat ook wel. Dat betekent dat je een huis huurt van iemand die extra huizen heeft en deze verhuurt. Om erachter te komen of de huurprijs redelijk is, kan je de huurprijscheck doen. Als je dit doet in de eerste zes maanden waarin je ergens woont, kan je om aanpassing van de huurprijs vragen.

<https://www.huurcommissie.nl/onderwerpen/huurprijs-en-punten/huurprijscheck-en-puntentelling/>

Je kan tijdelijk huren of voor langere tijd. Als niet in je contract staat wanneer de huur stopt, heb je huurdersbescherming en kan je huur niet zomaar opgezegd worden. Je moet dan wel elke maand netjes je huur betalen, geen overlast geven en kleine klusjes aan je huis zelf doen.

De belangrijkste regels voor huurders en verhuurders vind je hier.

<https://www.huurcommissie.nl/onderwerpen/huurprijs-en-punten/huurprijscheck-en-puntentelling/>

Voor deze huizen krijg je geen huurtoeslag en ze zijn vrijwel altijd duurder dan 763,47 euro. Je vind vrije sector huurwoning door ernaar te googlen of op www.funda.nl.

Studentenkamers

Een studentenkamer is een kamer in een huis, waar je de keuken en de badkamers deelt met de andere bewoners. Je huurt ze via de uni, een studentenvereniging, particulieren of een vereniging die zich richt op studenten.

Als je een huis gaat delen, moet je vaak op gesprek om kennis te maken en te kijken of het klikt tussen jullie.

Je verlaat je studentenkamer weer als je zelf wilt. Het is wel gebruikelijk om een ander huis te zoeken als je klaar bent met studeren.

Kopen

Een huis kopen is een hele onderneming en erg leuk. Maar het kan ook heel frustrerend zijn. Een beetje griezelig ook: huizen zijn duur.

Je betaalt het huis met een hypotheek. Dat is een heel grote lening bij de bank, die je over een lange periode terugbetaald. De bank weet dat ze geld krijgen, omdat er een huis is. Het huis is 'het onderpand'. Als je niet betaald, wordt je huis verkocht. De bank wil liever niet huizen van mensen verkopen. Daarom willen ze zeker weten dat je de lening kan terugbetalen. Ze doen goed onderzoek naar je inkomsten.

Als je bereid bent je 100% te verdiepen in het kopen van een huis, kan je het zelf doen. Het is mogelijk om online een hypotheek te vinden en aan te vragen. Via www.funda.nl kan je een heleboel huizen vinden die te koop staan.

Ben je minder zeker van je gevoel voor zaken is een goede adviseur de beste manier om een huis te kopen. Vraag aan familie en vrienden of ze een goede adviseur kennen.

Bereid je voor op veel papierwerk! De bank wil alles weten over je inkomen, meestal een vast contract zien, ze willen weten hoe je pensioen eruit ziet, of je nog andere vaste lasten hebt. Je krijgt een lijst en uitleg en dan is het gelukkig goed te doen.

Andere manieren

Anti-kraak

Als het niet lukt om te huren of te kopen, kan je nog anti-kraak gaan wonen. Je huurt dan een ruimte voor een laag bedrag. In ruil voor die lage huur moet je meteen verhuizen als de beheerders dit aan je vragen. Je kunt dus zomaar ineens je woonplek kwijt zijn. Ook moet je vaak wat aan onderhoud doen.

Beheerders kiezen hiervoor als ze bang zijn dat hun leegstaande pand gekraakt zal worden of erg achteruitgaat als er niemand is.

Zoek op antikraak wonen of leegstandbeheer + de plaats waar je wilt wonen.

Camping, camper of vakantiehuisje.

Een gewoon huis is duur en de huizen zijn schaars. Op vakantieparken is vaak nog wel plek om te wonen en de huizen of chalets zijn vaak ook wat goedkoper.

Niet op alle parken mag je full time wonen. Vakantie is niet hetzelfde als ergens altijd wonen, vindt de gemeente dan. Maar vaak is er wel begrip. 'Nood breekt wet' is een gezegde dat hier wel op gaat. Zoek het wel goed uit, zodat je niet voor nare verrassingen komt te staan.

Sommige mensen weten een camper op de kop te tikken. Je kan dan van standplaats naar standplaats trekken.

Een nieuwe mogelijkheid zijn 'tiny-houses'. Dit zijn verplaatsbare huisjes die kleiner zijn dan 50m², waar je permanent in kan wonen. Als je een plek hebt bedacht om zo'n huisje neer te zetten moet je toestemming vragen aan de gemeente. Bij de balie kunnen ze je wel vertellen hoe dat in jouw gemeente moet. Je moet wel zelf geld hebben want voor een tiny-house krijg je geen hypotheek.

Huis-sitting

Het is niet voor veel mensen weggelegd maar als je een goed, betrouwbaar persoon bent kan je een carrière maken van huis-sitting. Je past dan op een huis en vaak ook op huisdieren terwijl de bewoners op vakantie zijn. Als je je werk overal kan doen, Engels spreekt en goed bent in slim plannen kan je dat wel een tijdje volhouden. Zoek op house sitting Nederland.

Leestip, om een idee te krijgen van het leven van een house sitter:

<https://www.onlinebuddies.nl/vakantie/goedkoop-op-vakantie-hoe-ik-als-housesitter-de-wereld-rondreis/>

Leefgemeenschappen

In een leefgemeenschap of woongroep woon je samen met andere mensen met wie je idealen deelt. Er zijn gemeenschappelijke ruimten en meestal heb je ook een eigen privéruimte voor als je alleen wilt wonen.

Bij een woongemeenschap kan je je niet zomaar aansluiten. Allereerst moet er plek zijn voor een nieuwe bewoner. Als dat er is ga je 'op kennismakingsgesprek'. Als jullie tevreden over elkaar zijn kan je daar gaan wonen.

De kosten van zo'n leefgemeenschap zijn heel verschillend. Soms betaal je een deel door voor de gemeenschap te werken. Deze afspraken maak je ook in het gesprek.

In het gesprek mag je zelf ook vragen stellen. Kijk goed om je heen of dit wel echt is wat je wilt en of je echt jouw idealen deelt met de andere bewoners. Als dat niet zo is, heb je misschien wel een woonplek maar word je daar niet gelukkig.

<http://www.omslag.nl/wonen/leefgemeenschappen.html>

Leger des heils, daklozen opvang

Als niks lukt en je nergens kan wonen is er nog de daklozenopvang. Elke stad heeft er eentje. Je kan daar 's nachts slapen. Overdag ben je buiten. Een goede opvang probeert je te helpen om weer een woonplek voor jezelf te krijgen.

Weet je echt niet waar je naartoe moet? Zoek dan een kerk waar de deur open staat. Ga naar binnen, ga zitten en wacht tot er iemand bij je komt. Zij kunnen je goed verder helpen. Je hoeft daarvoor geen lid te zijn van de kerk, je mag altijd komen.

H6. Inkopen en boodschappen doen

Eten kopen

Eten kopen gaat vanzelf: als je honger hebt, motiveert dat prima. Maar als je gewend bent dat iemand anders boodschappen voor je doet en er een kast vol basisproducten is, kan het in het begin even zoeken zijn.

Koop niet te veel basisproducten in een keer. Peper en zout zijn goed om in huis te hebben, en natuurlijk je favoriete smaakmaker. Je zal zien dat je vrij snel een basisvoorraadje verzameld tijdens het doen van je normale boodschappen.

Een lijstje maken helpt, want supermarkten zijn gebouwd om te verleiden. Voor je het weet ben je vergeten hoe laat het is én wat je ook alweer wilde kopen.

Op eten zit geen garantie maar als je iets koopt dat is bedorven of waar iets anders aan mankeert, kan je er toch mee terug gaan naar de winkel. Of je geld terugkrijgt hangt van de winkelier af, maar je kan het altijd netjes proberen. Je kan ook klagen bij de fabrikant. Bewaar dan wel de verpakking. Fabrieken willen graag weten met welke partij eten er iets misgegaan is.

Verschillende supermarkten vergelijken

Wil je zuinig inkopen, loont het ook wel om een beetje te letten op de supermarkt die je kiest. Denk daarbij niet te snel aan het imago van een supermarkt, maar vergelijk echt de prijzen en hoeveelheden. Een supermarkt die als duur bekend staat, kan best een zeer betaalbare lijn huismerken hebben of heel goede

aanbiedingen.

B-merken of huismerken zijn altijd goedkoper en vrijwel net zo goed. Toch loont het ook hier om een beetje op te letten. Huismerk boter die zo op is, is uiteindelijk toch nog weer duurder dan een A-merk boter waar je weken mee doet.

En een andere regel: goedkope producten staan laag, dure producten staan op ooghoogte. Af en toe bukken kan geld schelen.

Maak een weekmenu

Veel mensen maken een weekmenu zodat ze zuiniger kunnen inkopen. De tomatenpuree die je op maandag gebruikt bij de pastasaus, kan prima op donderdag in de soep en met de rijst die over is van dinsdag maak je nasi op vrijdag.

Wat heb je nog meer nodig?

Je denkt er misschien niet meteen aan, maar uiteindelijk moet je eraan geloven: de extra's. Je kan dit natuurlijk voor je verjaardag vragen, maar een gaatje in je budget houden voor deze aankomen kan geen kwaad.

Doucheschuim, deo en shampoo

Schoonmaakmiddel

Wasmiddel

Thuisapotheek

Grote aankopen, zoals je wasmachine

Als het goed is heb je in je planning rekening gehouden met grotere uitgaven. Meubelen, koelkast, wasmachine, stofzuiger: grote dingen die je eens in de paar jaar koopt. Ze zijn er in allerlei prijsklassen en duurder is zeker niet altijd beter.

Vergelijken

Prijzen en kwaliteit vergelijken is lastig, omdat veel websites een blog of infomercial plaatsen waarbij zijzelf uiteindelijk als beste uit de bus komen. Bovendien zijn er heel veel producten om uit te kiezen. Zoek maar eens naar een robotstofzuiger, grote kans dat je het na een uurtje opgeeft.

Toch zijn er wel wat hulpmiddelen. Betrouwbaar vergelijken kan op tweakers, bij de consumentenbond en door te kijken naar reviews en youtube filmpjes, om na te gaan of het product doet wat jij wilt. Aan vrienden vragen is ook altijd een goed plan.

Een andere manier om te vergelijken is: het duurte en goedkoopte product uit je hoofd zetten. Van de overgebleven keuzes reken je de gemiddelde prijs uit. Is een product van die prijs in de aanbieding? Dan heb je best een goede deal.

Bijvoorbeeld: 500 gram kaas kost 4 tot 14 euro. Die van 4 euro heeft nauwelijks smaak, valt uit elkaar bij het snijden en bederft snel. Die van 14 heeft truffel en andere fratsen, dat heb je ook niet nodig. Het gemiddelde van alle overgebleven kaasjes is 7,50. Een ervan is in de aanbieding voor 5 euro. Die kies je.

Verzekering

Het afsluiten van een extra verzekering kan goed zijn als het een product is wat je niet wil verliezen, of elektronica waar je niet zonder kan. Maar vaak is het duur en krijg je er niet echt veel extra rechten voor terug. Controleer of je artikel misschien al verzekerd is via je inboedelverzekering of onder het Europese recht valt,

Jouw rechten als klant

Het is je plicht om wat je koopt te betalen. Maar je hebt ook rechten.

Je recht op bedenktijd

Als je online iets koopt, heb je 14 dagen bedenktijd. In die periode kan je het gekochte terugsturen. Natuurlijk moet het wel heel en schoon zijn en in principe zo weer te verkopen aan een andere klant. Let voordat je iets koopt op de retourkosten: wie moet die betalen? Als je iets groots als een meubelstuk koopt, kunnen de retourkosten flink oplopen.

Verpak je retour goed en volg de instructies van de leverancier. Je mag ook aankopen terugsturen die je in een opwelling deed of waar je om een andere reden spijt van hebt, zolang je het maar op tijd doet.

Ook als je op straat, aan de deur of via de telefoon iets koopt, bijvoorbeeld een energiecontract, heb je 14 dagen de tijd om je aankoop terug te draaien (annuleren).

Als je in een winkel koopt, gaat de wet ervan uit dat je meer denktijd hebt, het product goed kan beoordelen en er vaak ook keuzehulp in de vorm van een mens bij is. Als het dan toch niet goed is, ben je afhankelijk van de goodwill van de verkoper. Hij kan het terugnemen, het hoeft niet.

Koop je van een particulier, dan heb je al die rechten niet. Dan is gekocht gekocht, tenzij jullie er samen uitkomen.

Garantie

Als je eenmaal hebt gekozen, wil je natuurlijk wel dat je product het doet en een tijdje blijft doen. Let daarom op de garantie. Op in Europa gekochte producten zit twee jaar garantie. Gaat je product helemaal of deels kapot, dan moet de fabrikant je product gratis repareren of vervangen. Bewaar wel altijd je (online) bonnetjes, zodat je aan kan tonen dat het product van jou is, en wanneer je het gekocht hebt

Wil je aanspraak maken op garantie, kijk dan hier:

https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees/index_nl.htm

Kom je er niet uit? Dan kan je met je klacht naar de consumentenbond of de ombudsman.

Meer Europese en dus ook Nederlandse rechten

Hier lees je meer over al je andere rechten als consument:

https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/index_nl.htm

Koop je producten buiten de EU, dan geldt deze bescherming niet.

Maar als jij koopt bij een Nederlandse dropshipper of een dropshipper die is gevestigd in de EU, valt je aankoop wel onder het Europese recht. Dan kan het best zijn dat de dropshipper zijn spullen in China koopt, maar dat is dan diens eigen verantwoordelijkheid.

Incassokosten en de deurwaarder

Als je een betaling mist heeft dat gevolgen. De eerste herinnering is meestal een vriendelijke. Iets over het hoofd zien kan ieder overkomen. Je krijgt dan een nieuwe kans en je hebt 14 dagen de tijd om alsnog te betalen.

Als je dan nog niet betaalt, komen er incassokosten bij je bedrag. De schuldeiser mag altijd 40 euro incassokosten vragen, ook voor een klein bedrag. Als je boodschappengeld 50 euro per week is, dan is dat heel veel.

Hier staat hoeveel kosten een incassobureau maximaal mag rekenen.

<https://www.juridischloket.nl/schulden-en-incasso/incasso-en-betalingsachterstand/incassokosten/>

Probeer zo snel mogelijk een betalingsregeling af te spreken. Het wordt nog erger als je niks van je laat horen. Bellen te eng? Laat iemand anders voor je bellen of een brief voor je schrijven en stuur die op.

Als je ook je incasso niet betaalt, gaat je schuld naar de deurwaarder. Die laat een dwangbevel opstellen. De kosten daarvan moet jij betalen en die lopen al snel op naar 1500 euro. De deurwaarder laat beslag leggen op je loon of je spullen, net zolang tot hij zijn geld heeft of de opdrachtgever (dat is de schuldeiser) zegt dat hij moet stoppen.

Veel mensen verdienen geld aan mensen met schulden. Zij hebben er belang bij dat je schuld zo lang mogelijk blijft bestaan. Schuldeisers kunnen je het gevoel geven dat je dom bent, niks waard. En als je googled op 'hulp bij schulden' krijg je zoveel links te zien dat het moeilijk is om te zien wie betrouwbaar is en wie niet. Sommige onbetrouwbare hulpverleners vragen te veel geld om je te helpen en maken het probleem juist erger.

Dat maakt het nog belangrijker om al vroeg betrouwbare hulp in te roepen als je problemen krijgt met betalen. Bel met je gemeente, zij kunnen je helpen. De links hieronder zijn betrouwbaar en kunnen je ook helpen.

Laat je niet in een hoekje duwen. Schulden krijgen kan iedereen overkomen: meestal is het een kwestie van pech.

<https://geldfit.nl>

<https://schuldhulpmaatje.nl>

<https://www.zelfjeschuldenregelen.nl>

Andere hulp bij ongelukken

Consumentenbond

Je kan lid worden van 'de consumentenbond'. Zij houden zich bezig met de rechten van consumentenzaken, dus met alles wat wij kopen. Dat kan een waterkoker, een bankproduct of een pizza zijn. Gaat er iets mis, dan kan je hen om hulp vragen. Soms organiseert de consumentenbond een massaclaim, als veel mensen last hebben van een fout van bedrijven.

<https://www.consumentenbond.nl>

Ombudsman

Als je een conflict met overheid hebt kan je terecht bij de ombudsman. Die kan niet toveren, maar je wel steunen om je recht te krijgen. Soms zetten ze zich in om een bepaalde wet te wijzigen of van tafel te krijgen, als die te oneerlijk is voor burgers.

<https://www.nationaleombudsman.nl>

ANWB

Voor alles wat te maken heeft met reizen en het verkeer kan je terecht bij de ANWB. De meeste mensen kennen de wegenwacht wel, maar de ANWB doet meer. Je kan er terecht bij advies als er een conflict is rondom een aanrijding en ze zetten zich in op te komen voor reizigers en verkeersdeelnemers bij de regering.

<https://www.anwb.nl/juridisch-advies>

Rover.nl

Reis je met het Openbaar Vervoer kom je daar problemen tegen? Dan kan je terecht bij Rover, de vereniging voor reizigers in het openbaar vervoer. Net als de ANWB helpen ze je met het krijgen van je recht en praten ze met de regering en de vervoersbedrijven, zoals de NS.

Vakbonden

Er zijn meerdere vakbonden. Je kiest er eentje die past bij het werk dat jij doet. Je kan lid worden van een vakbond. Vakbonden komen op voor werknemers, jij dus. Ze onderhandelen met de regering over CAO's waarin afspraken staan over je loon en andere arbeidsvoorwaarden. Ze laten ook van zich horen als er gevaarlijke omstandigheden zijn voor werknemers, zoals gif of gevaarlijk werk. Zonder gezonde vakbonden kunnen werkgevers en regering alle regels bepalen.

Het juridisch loket

Heb je een andere klacht of kom je er niet uit met de andere organisaties en is je jaarinkomen lager dan 34.500 per jaar, dan kan je hulp vragen bij het juridisch loket. Je vindt online al een schat aan voorbeeldbrieven en uitleg over veel rechten die je hebt. Is je inkomen hoger kan je op hun site vinden wat je dan kan doen, bijvoorbeeld via je rechtsbijstandsverzekering of door rechtstreeks een advocaat te zoeken.

<https://www.juridischloket.nl/hoe-we-werken/>

